

De winnaar van de Amsterdam Winner 2011:

Petit **Basset** **GRIFFON VENDÉEN**

De Winner tentoonstelling heeft zonder meer een internationaal karakter. Dat toont zich tot in 'de hoogste regionen'. In 2011 is een Petit Basset Griffon Vendéen de beste hond van de gehele show. Een Frans ras met een Engelse fokker/eigenaar wint in Amsterdam. Reden genoeg voor een kennismaking met dit ras uit de grote Franse brakkenfamilie....

VERBORGEN INFORMATIE

In de Franse rasnaam zit al veel informatie verborgen: *petit* (klein), *basset* (van het Latijnse 'bassus' en het Franse 'bas', laag), *griffon* (ruwharig) en *Vendéen* (uit de Vendée, een departement in west Frankrijk, ten zuiden van Bretagne en ten noorden van Bordeaux).

En dat is precies wat de PBGV – een veel gebruikte afkorting voor de Petit Basset Griffon Vendéen – is: een klein, kortbenig, ruwharig (meute) hondje uit west Frankrijk.

Het hoogtepunt van de meutfokke-

rij ligt in Frankrijk tussen de troonsbestijging van koning François I (1496-1515) en de dood van koning Louis XIV (1638-1715). De jacht is dan een uitsluitend voorrecht van de koning, de adel en de kerkvorsten.

We beginnen de geschiedenis van dit ras met het noemen van een zestien-de eeuws boek over de jacht. Dat is *La Vénérie*, waarin de Franse edelman Jacques du Fouilloux in 1561 de jacht met kortbenige honden beschrijft.

Men gaat er van uit dat dit het eerste boek is waarin de 'voorouders van de Bassets' op een tekening zijn te zien.

BRAKKENFAMILIE

Wie wel eens in de Vendée is geweest, weet dat deze streek wordt gekenmerkt door een coulissen landschap, stukken wei- en akkerland, die zijn omgeven door hoge heggen. Het gebied is ook ruw, kent een dichte vegetatie en heeft veel houtwallen. Dit cultuurlandschap is in de late middeleeuwen ontstaan en is bij uitstek geschikt voor de jacht met ruwharige honden. Gezien de ruige vegetatie en de destijds vaak onbegaanbare wegen, jaagt men te voet. Daarbij heeft men niets aan grote, snelle honden en dit gegeven draagt bij aan de ontwikkeling van de Petit Basset Griffon Vendéen. Is de grote Franse brakken familie al lastig uit elkaar te houden, we kennen ook vier Griffon rassen, die uit deze streek afkomstig zijn. Dat zijn de:

- **Grand Griffon Vendéen**
– schouderhoogte reuen tussen 62-68 cm; teven 60-65 cm.*
 - **Briquet Griffon Vendéen**
– schouderhoogte reuen tussen 50-55 cm; teven 48-53 cm.*
 - **Grand Basset Griffon Vendéen**
– schouderhoogte reuen tussen 40-44 cm; teven 39-43 cm.*
 - **Petit Basset Griffon Vendéen**
– schouderhoogte circa 34-38 cm.*
- * met een speling van 1 cm meer of minder.

Deze indeling is niet alleen gebaseerd op de grootte, maar ook op de onderlinge verschillen in type én ze is gerelateerd aan de wijze van jagen. Maar, van origine is de maat

Petit Basset Griffon Vendéen 'Soletreader Peek A Boo', roepnaam 'Jilly', Best-in-Show Winner 2011. Eigenaar Gavin Robertson uit Wallingford (Engeland). In 2011 wordt deze hond Reserve Best-in-Show op Crufts. Onder dezelfde keurmeester: de Italiaan Dr. Paolo Dondina. (Foto: Hannie Warendorf).

gerelateerd aan de te bejagen wildsoort. Dat zijn de wolf voor de Grand, wild zwijn en vos voor de Briquet, haas voor de Grand Basset en het konijn voor de Petit Basset. Dat deze Franse Griffons, zeker voor buitenstaanders, zo veel op elkaar lijken, komt omdat ze één gemeenschappelijke voorvader hebben: de kortharige Grand Vendéen (nu uitgestorven). Wie nog verder in hun geschiedenis terug gaat, komt terecht bij de Grand Chiens Blanc du Roy – de grote, witte honden van de koning. Al in de zestiende eeuw zijn witte brakken in Frankrijk bekend, maar het is onder koning Charles IX (1560-1575) dat de naam 'koningshonden' in algemeen gebruik raakt. Het is ook deze koning die de ruwharige Brakken als limiers (speurhonden)

bij de jacht gebruikt. Aan de lijn en veelal voordat de echte jacht begint, zodat de jagers ongeveer weten waar het wild zich bevindt. Kenmerkend bij de jacht is de stem van de hond, iets tussen huilen en blaffen in, dat luidgeven of halsgeven wordt genoemd. Daarmee wil de hond de jager 'vertellen' waar hij is en of hij iets op het spoor is.

LA VÉNÉRIE FRANÇAISE

Wie leest over Franse brakken, komt onherroepelijk de naam van de Comte Le Couteulx de Canteleu (1827-1910) tegen, een Franse jager en kynoloog met een voorliefde voor de meutejacht op de wolf. In 1858 publiceert hij het boek *La Vénérie Française*, waarin wordt geprobeerd een zo compleet mogelijk beeld van de in Frankrijk

aanwezige brakkenrassen te geven. Le Couteulx de Canteleu is van mening dat de Griffon Vendéen is ontstaan door kruisingen van de Griffon Vendéen korthaar met andere ruwharige brakken, zoals bij voorbeeld de Chien de Bresse en de Fauve de Bretagne.

Uit een veelheid aan namen van eigenaars van jachtpacks en fokkers komt in het laatste kwart van de negentiende eeuw die van Comte Christian d'Alincay d'Elva naar voren. Hij wordt gezien als de eerste belangrijke fokker van de PBGV. In 1885 presenteert hij twaalf honden op de tentoonstelling in Parijs, onder de kennelnaam 'Ricoudet'. De reu 'Royal Combattant' – die nu als Grand Basset zou worden betiteld – krijgt de meeste aandacht; deze driekleurige hond meet 43 cm en is d'Elva's favoriete reu. 'Royal Combattant' is de tweede Basset die in het Franse Hondenstamboek (LOF) wordt ingeschreven.

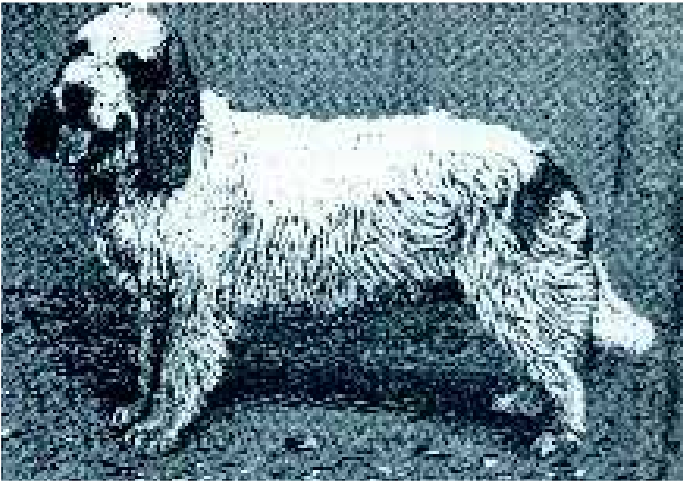
Echter, kenners zeggen dat zijn honden het midden houden tussen een Basset en een Briquet. Dat neemt niet weg dat d'Elva wordt gezien als de eerste fokker die zich tientallen jaren serieus bezighoudt met fokmethodes binnen zijn ras. De titel 'Vader van de Basset Griffon' lijkt dan ook terecht.

LOKAAL GERUNDE CLUB

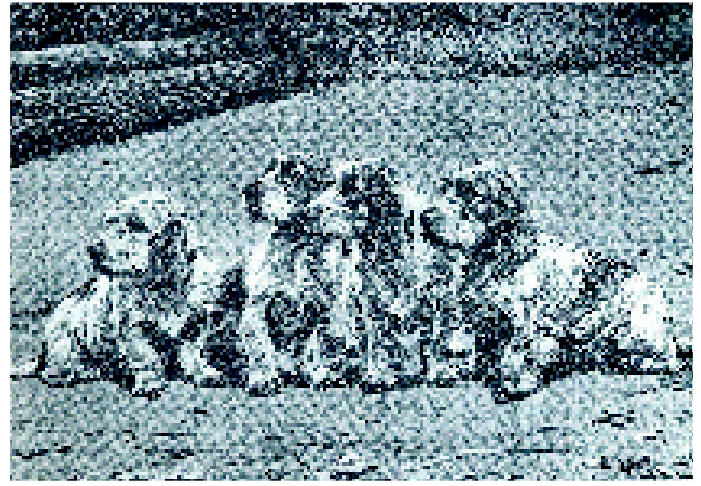
Dat dierentuinen in vroeger eeuwen een rol spelen bij de ontwikkeling van hondenrassen, is niet algemeen bekend. Ook bij de Bassets is dit het geval en wel in de Jardin d'Acclimatation, ten tijde van haar eerste kennelmanager Louis Lesèble. In het tijdschrift *La Chasse Illustrée* publiceert hij artikelen over de Bassets en tijdens zijn management beschikt de Jardin over een grote verzameling Franse Bassets. In 1896 wordt de Club du Bassets

Tekening uit het boek van Jacques du Fouilloux (1561). In deze afbeelding zouden, met een beetje fantasie, de voorouders van de Petit Basset Griffon Vendéen kunnen worden herkend.

De reu 'Royal Combattant' van de Comte d'Alincy d'Elva. Tekening van Pierre Mégnin in het Franse tijdschrift 'L'Éleveur', 1885.

De Bassets van de Comte d'Alincy d'Elva. Afbeelding in 'La Chasse Illustrée', 1894.

Français opgericht, met als president Comte d'Elva. In 1907 volgt de oprichting van de Club du Griffon Vendéen, met als 'aanvoerder' Paul Dézamy. Met zijn vrienden is hij van mening dat een lokaal gerunde club de belangen van de Griffons Vendéen beter kan behartigen dan een vanuit Parijs regerende club...

'CHASSE À TIR'

De PBGV wordt gebruikt bij de zogenoemde 'chasse à tir'. Een kleine meute – hier zo'n 2 tot 8 honden – drijft luid jagend (dus blaffend) het wild voor het geweer uit. In Frankrijk wordt alleen op levend haarwild – konijn, haas en soms ree of vos – gejaagd. Zoals hiervoor al aangegeven jaagt de PBGV op het konijn. In Nederland mogen geen meutejachten meer worden gehouden; daarvoor moeten de liefhebbers naar België en Frankrijk. De proeven voor de meutejacht zijn daar afgestemd op de 'chasse à tir', met de aantekening dat er tijdens de proeven niet op wild wordt geschoten. Wat in Nederland wel kan, is zweetwerk – het spoorwerk naar

gevlucht, gewond of dood wild. Een voordeel daarvan is dat de hond daarbij aangeliend blijft en niet voor zichzelf kan gaan werken. De websites www.jagendebrak.nl en www.infinitygundogs.nl geven veel informatie voor brakkeneigenaars die dit werk met hun hond willen gaan doen.

RASPUNTEN

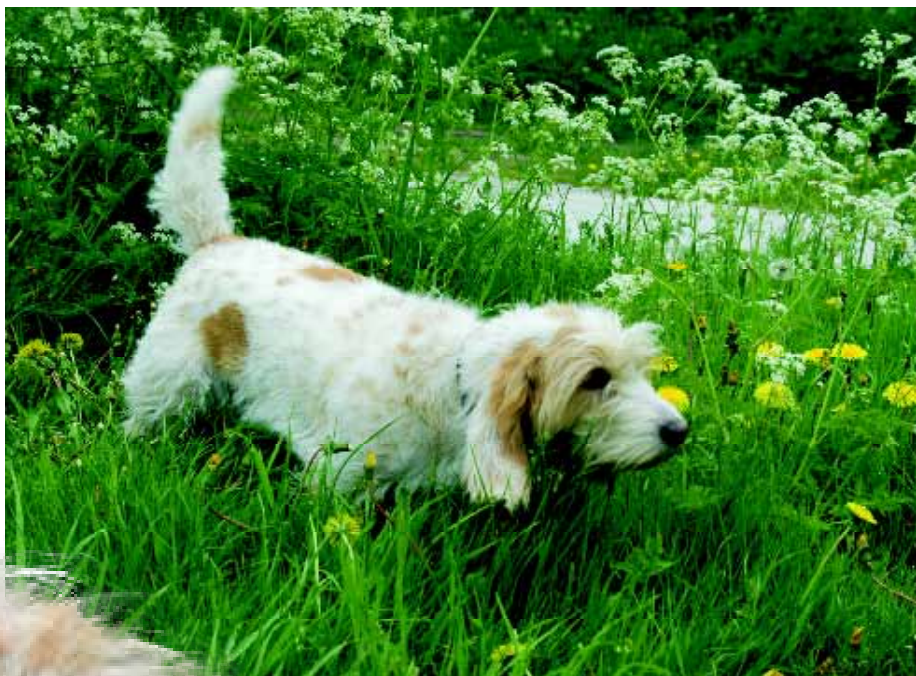
In dit bestek is het niet mogelijk om alle namen te noemen van fokkers die een bijdrage hebben geleverd aan de ontwikkeling van de Bassets Griffon. Paul Dézamy is al vermeld; hij legt zich toe op de fokkerij van ruwharige honden, onder andere afkomstig van de reeds genoemde

Een zeldzame foto van voor 1870 van een belangrijke voorouder van de huidige PBGV: de Griffon Vendéen. Er staat bij: 'Type de la Meute' en de eigenaar is de Comte Le Couteulx de Canteleu. (Collectie: Tuus van Adrichem Boogaert-Kwint).

Comte d'Alincy d'Elva. Dézamy is degene die in 1904 de raspunten opstelt, waarin hij een onderscheid maakt voor wat betreft het front: rechte en kromme voorpoten. In 1907 wordt door hem een rasvereniging opgericht – de Club du Basset Griffon Vendéen. Het accent bij de fokkerij ligt dan nog steeds op de functionele eigenschappen bij de jacht – de Petit Vénérie, de jacht op

Los lopen moet worden getraind, want de genen van een oude meutejachthond verloochenen zich niet!

klein wild. Een uitgangspunt dat in Frankrijk tot op heden nog geldt! In die periode kunnen in een nest zowel grote als kleine BGV's worden geboren; op een later tijdstip wordt uitgemaakt tot welke maatgroep ze behoren. In 1951/52 erkent de Franse Kennel Club een nieuwe rasstandaard en daarmee wordt de 'Basset Griffon à Petite Taille' – de kleine dus – als een apart ras erkend. Pas in 1976 worden de huidige namen – Grand Basset Griffon Vendéen en Petit Basset Griffon Vendéen – door de Franse rasvereniging ingevoerd.

De PBGV komt als éénkleur, tweekleur en driekleur voor: successievelijk rossig, haaskleurig en grijswit, wit en oranje, wit en zwart, wit en grijs, wit en rood (tan), wit-zwart en tan, wit-haaskleur en tan en wit-grijs en tan. Het haar moet hard, vlak en niet te lang zijn en

Met zijn olijke snoet is de Petit Basset Griffon Vendéen een kleine, soms koppige clown. (Foto: Marinus Nijhoff).

Pups moeten met consequente hand worden opgevoed, waarbij training in alleen blijven heel belangrijk is. (Foto: cbgvev.de).

mag nooit zijdechtig of wollig zijn. Behalve regelmatige kam- en borstelbeurten moet de PBGV tweemaal per jaar met de hand worden geplukt.

GEEN ONBEKENDE

Vanaf de jaren vijftig van de vorige eeuw zijn de Bassets Griffon Vendéen ook in Nederland aanwezig. In die tijd worden de Grand en de Petit nog door elkaar gefokt, maar een teefje uit Luxemburg valt de eer te beurt de eerste Petit in Nederland te zijn. Zij wordt geïmporteerd door de heer en mevrouw Van den Broek ('van de Kweb').

Meer dan tien Petits worden uit Frankrijk geïmporteerd door Thelma Vlas-Zandstra ('des Barbus d'Entre Lac') en haar invloed op de fokkerij is groot. Andere kennels uit de vorige eeuw die moeten worden genoemd zijn onder andere 'd'Equipage d'Ancien Pays', 'd'Arbrissau', 'Queldrings' en 'Quadrûede de Fergeau'.

Kijken we nu in de showring, dan is

de PBGV allang geen onbekende meer. Dat is onder meer te danken aan de kennels 'du Greffier du Roi' van Jolanda Huisman en de kennel 'Van Tum-Tum's Vriendjes' van

Gwen Huikeshoven. In Nederland, maar zeker ook daarbuiten, zijn zij zeer succesvol.

De titel Internationaal Kampioen is alleen weggelegd voor PBGV's die hun 'Brevet de Chasse' in het buitenland hebben behaald.

In dit verband mag Marie-José van de Pol niet onvermeld blijven; haar PBGV's hebben diverse 'Brevets de Chasse' in het land van herkomst behaald.

EIGENSCHAPPEN

Kijken we nu naar dit kwieke, jolige en ondernemende hondje, dan is nog steeds te zien dat hij een verleden als 'werkpaardje' heeft. Hun conditie moet dan ook zodanig zijn dat ze in staat zijn om het wild op te drijven. Uithoudingsvermogen, sterke spieren, de drang om te jagen en een uitmuntende reukzin zijn nog altijd de kenmerkende eigenschappen van de PBGV. Het is een meutehond en dat betekent dat alleen zijn

Het is een meutehond en dat betekent dat hij het beste met meerdere soortgenoten kan worden gehouden.

Liefhebbers van een rustig schoothondje moeten dus echt op zoek naar een ander ras.

niet bij hem hoort en dat hij het beste met meerdere soortgenoten kan worden gehouden. Sterker nog, hij vraagt vrij constant om aandacht en gebruikt daarbij zijn intelligentie. Pups moeten met consequente hand worden opgevoed, waarbij training in alleen blijven heel belangrijk is. Met zijn olijke snoet is de PBGV een kleine, soms koppige clown. Rap, watervlug, innemend, eigenwijs, onafhankelijk, de neus achterna, behoefte aan veel beweging, avontuurlijk, gepassioneerd en vrolijke blaffer zijn de steekwoorden. Liefhebbers van een rustig schoothondje moeten echt naar een ander ras op zoek. Behendigheid kan een goede sport voor hem zijn, waarbij meteen een stukje van de soms tomeloze energie kan worden kwijtgeraakt. Hun intelligentie kunnen ze ook goed gebruiken bij Gedrag en Gehoorzaamheid en voorts bij alle andere actieve hondensporten.

Een ras met behoefte aan veel **beweging...**

Niet alle PBGV's kunnen met een gerust hart worden losgelaten. Loslopen moet worden getraind, want de genen van een oude meutejachthond verloochenen zich niet!

GEZONDHEID

De rasverenigingen noemen een aantal gezondheidsproblemen die bij de Vendéens kunnen voorkomen. Bijvoorbeeld heupdysplasie, elleboogdysplasie, patella luxatie (een los zittende knieschijf), epilepsie, hersenvliesontsteking, lensluxatie, ectropion en entropion en skelet- en schildklierproblemen. De beide nu in Nederland bestaande rasverenigingen zetten zich in voor een gezond fokbeleid, waarbij fokdieren op diverse

erfelijke afwijkingen moeten worden onderzocht.

TOT SLOT

In Nederland worden de rasbelangen van de Vendéens tot 1985 behartigd door de Nederlandse Brakkenclub. Dan vindt een 'afscheiding' plaats door de oprichting van de Club du Griffon Vendéen des Pays-Bas, die in 1988 voorlopig en in 1993 definitief wordt erkend (www.griffonvendeen.nl). De geschiedenis herhaalt zich, want in 2006 wordt de Stichting Vrienden van de Basset Griffon Vendéen opgericht, eveneens uit onvrede met de gang van zaken in de club. Deze stichting wordt – nadat de mogelijkheid van meer erkende rasverenigingen per ras

zich voordoet – omgezet in een vereniging, die thans de naam Basset Griffon Vendéen Club Nederland draagt (www.bgvclub.nl) en in 2010 wordt erkend door de Raad van Beheer. ■

LITERATUUR

Meer weten over de PBGV?

- **Petit Basset Griffon Vendéen** door Valerie Link & Linda Skerritt (1999; Engelstalig)
- **Les Bassets Courants** door Maurice Leblanc & John A. Miller (1987; Franstalig)
- **Petit Bassets Vendéen** door Jeffrey G. Pepper (2005; Engelstalig).